

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen Center for Dyresundhed, Dyrevelfærd og

Omsætning/3.1/2.1

Sagsnr.: 2010-20-221-00806 / Dep. sagsnr. 404

Den 1. december 2010

FVM 831

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning 396/2005 med hensyn til ændring af bilag II og III om maksimalgrænseværdier for pesticiderne chloranthraniliprol og biphenyl (komitésag)

KOM-dokument foreligger ikke

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af bilag II og III til forordning nr. 396/2005 af 23. februar 2005 om maksimalgrænseværdier (MRL) for pesticidrester i eller på vegetabiliske og animalske fødevarer og foderstoffer og om ændring af Rådets direktiv 91/414/EØF (heretter pesticidrammeforordningen).

Forslaget forventes at komme til afstemning i den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFAH) den 9.- 10. december 2010.

Formålet med forslaget er at fastsætte maksimalgrænseværdi for chloranthraniliprol i gulerødder i forbindelse med bekæmpelse af gulerodsfluen og fastsættelse af maksimalgrænseværdier for biphenyl i diverse afgrøder i forbindelse med monitoring.

Forslaget vurderes at være sundhedsmæssigt acceptabelt og en vedtagelse af forslaget vurderes samlet set at betyde uændret beskyttelsesniveau i Danmark.

Det er højt prioriteret fra dansk side, at pesticidrammeforordningen kan virke med henblik på fuld harmonisering af reglerne vedrørende fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer i EU. For at dette kan lade sig gøre, skal rammeforordningens bilag løbende ændres, herunder bilag II og III.

Regeringen agter på den baggrund at tilslutte sig forslaget, idet man kan acceptere mindre ændringer i forslaget i form af tilføjelse eller fjernelse af maksimalgrænseværdier i bilag II og III under forudsætning af, at ændringerne vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen Center for Dyresundhed, Dyrevelfærd og

Omsætning/3.1/2.1

Sagsnr.: 2010-20-221-00806 / Dep. sagsnr. 404

Den 1. december 2010

FVM 831

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning 396/2005 med hensyn til ændring af bilag II og III om maksimalgrænseværdier for pesticiderne chloranthraniliprol og biphenyl (komité-sag)

KOM-dokument forligger ikke**Resumé**

Forslaget fastsætter ændringer af bilag II og III til pesticidrammeforordning nr. 396/2005. Maksimalgrænseværdien foreslås ændret for to aktivstoffer i en række afgrøder. For chloranthraniliprol drejer det sig om anvendelse af stoffet i forbindelse med behandling af gulerodsfluen i gulerødder og for stoffet biphenyl har monitoringsdata vist, at der bør sættes højere grænseværdier for stoffet end den analytiske detektionsgrænse. Forslaget vurderes at være sundhedsmæssigt acceptabelt og en vedtagelse af forslaget vurderes samlet set at betyde uændret beskyttelsesniveau i Danmark.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af bilag II og III til forordning nr. 396/2005 af 23. februar 2005 om maksimalgrænseværdier (MRL) for pesticidrester i eller på vegetabiliske og animalske fødevarer og foderstoffer og om ændring af Rådets direktiv 91/414/EØF (herefter pesticidrammeforordningen).

Forslaget er fremsat med hjemmel i artiklerne 16, stk. 1, litra a og 18, stk. 4 i pesticidrammeforordningen.

Forslaget behandles i en forskriftkomitéprocedure med kontrol i den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH). Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH), forelægger Kommissionen sagen for Rådet og Europa-

Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 2 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen.

Forslaget forventes at komme til afstemning i den Stående Komité for Fødevarer og Dyresundhed (SCoFCAH) den 9.- 10. december 2010.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

I nærværende forslag fastsættes maksimalgrænseværdi for chloranthraniliprol i gulerødder i forbindelse med bekæmpelse af gulerodsfluen og fastsættelse af maksimalgrænseværdier for biphenyl i diverse afgrøder i forbindelse med monitoring.

Typisk vil der sættes en ny maksimalgrænseværdi i forbindelse med nye anvendelser i EU, implementering af Codex Alimentarius grænseværdier eller fastsættelse af importtolerancer for produkter, der indføres til EU. Hvis der ikke tidligere har været fastsat en grænseværdi på baggrund af en anvendelse i en given afgrøde, er grænseværdien automatisk fastsat på den generelle analytiske detektionsgrænse (0,01 mg/kg). I andre tilfælde sættes grænseværdien op fra en tidligere grænseværdi baseret på en tidligere godkendt anvendelse.

I særlige tilfælde er der mulighed for at fastsætte grænseværdier på baggrund af monitoringsdata. Det drejer sig om tilfælde, hvor der er tale om miljøforurening eller anden form for forurening.

Generelt er principperne for opbygning af pesticidforordningens bilag, at de foreslåede grænseværdier for pesticidrester i fødevarer fastsættes i pesticidrammeforordningens bilag II for de aktivstoffer, der havde en eksisterende maksimalgrænseværdi i EU før rammeforordningen trådte i kraft 1. september 2008. Grænseværdier fastsættes i bilag III for de aktivstoffer og afgrøder, der ikke havde harmoniserede EU maksimalgrænseværdier før 1. september 2008.

Kommissionen foreslår, at maksimalgrænseværdier (MRL) i bilag II og III ændres for aktivstofferne chloranthraniliprol og biphenyl. For biphenyl sættes maksimalgrænseværdien op for salat, spinat og lignende, vinblade og lignende, brøndkarse, julesalat, urter (hele gruppen). Den analytiske detektionsgrænse fastsættes for te, kaffe og urtete på 0,05 mg/kg og for øvrige fødevarer på 0,01 mg/kg. For chloranthraniliprol sættes maksimalgrænseværdien midlertidigt op for gulerødder.

I det aktuelle forslag gør følgende sig gældende:

Chloranthraniliprol

Frankrig har godkendt markedsføring af chloranthraniliprole til gulerødder med henblik på bekæmpelse af gulerodsfluen. Ifølge pesticidrammeforordningens artikel 18(4) har medlemsstaterne mulighed for i undtagelsestilfælde at tillade anvendelse af pesticider, der giver et højere restindhold end den tilladte grænseværdi. I den forbindelse har Frankrig notificeret denne anvendelse til Kommissionen og de øvrige medlemsstater, således at der kan sættes en midlertidig EU-grænseværdi, jf. artikel 16, stk. 1, litra a, i gulerødder for stoffet. Såfremt der fastsættes grænseværdier i henhold til artikel 16, stk. 1, litra a, skal disse tages op til fornyet vurdering mindst én gang hvert tiende år. Fastsættelse af maksimalgrænseværdier i henhold til artikel 16, stk. 1, litra a betyder, at produkterne, når der er fastsat en maksimalgrænseværdi, kan markedsføres i hele EU.

Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) har foretaget en vurdering af denne anvendelse og har ingen sundhedsmæssige betænkeligheder ved anvendelsen. Imidlertid gør Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) opmærksom på, at datakravene til fastsættelse af en grænseværdi ikke er fuldt opfyldt, idet der ikke er udført tilstrækkelige restforsøg. Derfor foreslår Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA), at der fastsættes en midlertidig grænseværdi, indtil tilstrækkelige restforsøg foreligger.

Da Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) har vurderet, at grænseværdien for chloranthraniliprol er sundhedsmæssigt acceptabel, har Kommissionen foreslået en midlertidig ændring af den eksisterende maksimalgrænseværdi.

Den foreslåede midlertidige grænseværdi er på 0,08 mg/kg og vil være gældende indtil 1. januar 2012, hvorefter den igen sættes ned til 0,02 mg/kg, med mindre den ændres ved en ny forordning.

Biphenyl

Biphenyl har tidligere været anvendt som pesticid, men er nu ikke længere tilladt at anvende i EU, da det efter en vurdering i Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) ikke kunne optages på EU's positivliste over godkendte pesticider. Der findes imidlertid fortsat rester af biphenyl i miljøet, både fra tidligere anvendelse som pesticid og som følge af anden forurening. Dette betyder derfor, at der fortsat kan findes indhold af stoffet i visse afgrøder.

Der er ikke fastsat grænseværdier for stoffet biphenyl i pesticidrammeforordningens bilag, hvilket betyder, at en generel grænseværdi på 0,01 mg/kg (den analytiske detektionsgrænse) er gældende. Tyskland har i forbindelse med overvågning af fødevarer fundet indhold af biphenyl i friske krydderurter, urtete, humle og te over den generelle grænseværdi på 0,01 mg/kg.

Ifølge pesticidrammeforordningens artikel 16, stk. 1, litra a er der mulighed for, i undtagelsestilfælde, at tillade indhold af pesticider, der kan stamme fra en miljøforurening eller anden forurening, og som derfor giver et højere indhold end den tilladte grænseværdi. Såfremt der fastsættes grænseværdier i henhold til artikel 16, stk. 1, litra a, skal disse tages op til fornyet vurdering mindst én gang hver tiende år. Fastsættelse af maksimalgrænseværdier i henhold til artikel 16, stk. 1, litra a, betyder, at produkterne, når der er fastsat en maksimalgrænseværdi, kan markedsføres i hele EU.

Tyskland har i den forbindelse godkendt markedsføring af disse fødevarer indeholdende biphenyl på eget territorium og har notificeret dette til Kommissionen og de øvrige medlemsstater, jf. pesticidrammeforordningens artikel 18, stk. 4, således at der kan sættes midlertidige grænseværdier i krydderurter, urtete, humle og te for stoffet biphenyl.

Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) har foretaget en vurdering af indhold af biphenyl i de pågældende afgrøder og har ingen sundhedsmæssige betænkeligheder ved de foreslåede grænseværdier. Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA's) risikovurdering er foretaget på de foreliggende monitoringsdata. I forbindelse med Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA's) gennemgang af stoffet blev det samtidig vurderet, at den analytiske detektionsgrænse for nogle afgrøder skal sættes op. Dette er alene af analysetekniske grunde.

Da Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) har vurderet, at grænseværdierne for biphenyl i de pågældende afgrøder ikke udgør en sundhedsmæssig risiko, har Kommissionen foreslået ændring af de eksisterende maksimalgrænseværdier samt en ændring af den analytiske detektionsgrænse for visse afgrøder.

Udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt sagen som et led i forskriftskomitéproceduren med kontrol.

Gældende dansk ret

Forslaget vedrører ændring af bilag til forordning nr. 396/2005 af 23. februar 2005 om maksimalgrænseværdier for pesticidrester i eller på vegetabiliske og animalske fødevarer og foderstoffer og om ændring af Rådets direktiv 91/414/EØF. Ændringen vil være direkte gældende i Danmark. I henhold til pesticidrammeforordningens artikel 34 fastsætter medlemsstaterne sanktioner for overtrædelse af forordningen.

Konsekvenser

Forslaget har ikke statsfinansielle eller administrative konsekvenser. Forslaget vurderes heller ikke at have samfundsøkonomiske eller erhvervsmæssige konsekvenser.

Forslaget er udarbejdet på basis af en videnskabelig vurdering fra Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) af de pågældende aktivstoffer. Den Europæiske Fødevarerikker-

hedsautoritet (EFSA) har vurderet, at de foreslåede grænseværdier er sundhedsmæssigt acceptable for forbrugerne.

DTU Fødevareinstituttet har i sin vurdering udtalt, at der ikke er nogen sundhedsmæssige problemer med de foreslåede grænseværdier, da de kun giver et beskedent bidrag til både det akutte og det kroniske indtag. Indtaget fra de foreslåede pesticid- og afgrødekombinationer er væsentligt mindre end både den akutte og den kroniske referencedosis.

Fødevarestyrelsen vurderer, efter at have indhentet en vurdering fra DTU Fødevareinstituttet, at de foreslåede ændringer af maksimalgrænseværdier fastsat i bilag II og III vil medføre en tilstand på fødevarerområdet, der er sundhedsmæssigt acceptabel. Beskyttelsesniveauet i Danmark vurderes derfor at være uændret som følge af forslagens vedtagelse..

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen. Der er indkommet følgende bemærkninger:

Biodynamisk Forbrugersammenslutning gør opmærksom på, at forslaget øger restindholdet i mange fødevarer væsentligt. Biodynamisk Forbrugersammenslutning foreslår derfor at gøre alt biodynamisk eller økologisk, for at undgå gift i fødevarer.

Landbrug & Fødevarer henholder sig til Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritets (EFSA's) vurdering og har derfor ikke yderligere bemærkninger.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er højt prioriteret fra dansk side, at pesticidrammeforordningen kan virke med henblik på fuld harmonisering af reglerne vedrørende fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer i EU. For at dette kan lade sig gøre, skal rammeforordningens bilag løbende ændres, herunder bilag II og III.

Alle pesticider, der anvendes i EU, skal gennem en grundig sundhedsmæssig vurdering, som fører til fastsættelse af en grænseværdi for restindholdet i fødevarerne (bilag II og III) eller som fører til den beslutning, at det ikke er nødvendigt at fastsætte maksimalgrænseværdier (optagelse på bilag IV). Pesticidrammeforordningen og de deraf afledte forordninger er derfor vigtige elementer i beskyttelsen af de danske forbrugeres sikkerhed. Regeringen kan alene støtte forslag, der vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable.

De data, der ligger til grund for Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritets (EFSA's) risikovurdering, bør som udgangspunkt opfylde de krav, der stilles til dokumentation. For så vidt angår datakrav i forbindelse med fastsættelse af midlertidige grænseværdier for chloranthraniliprol, foreligger der ikke tilstrækkelige restforsøg for anvendelsen. For en stor afgrøde som gulerødder kræves 8 restforsøg, og der er i dette tilfælde kun fremlagt 5 restforsøg. Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) vurderer imidlertid, at data er tilstrækkelige til at

fastsætte en midlertidig grænseværdi. Det er regeringens opfattelse, at datakravene bør kunne fraviges i de tilfælde, hvor artikel 18, stk. 4 er anvendt. Regeringen kan derfor støtte fastsættelse af en midlertidig EU-grænseværdi for chloranthraniliprol.

For så vidt angår biphenyl finder regeringen det vigtigt, at der sættes grænseværdier for stoffer, som forekommer som miljøforureninger eller anden forurening, forudsat at de er sundhedsmæssigt acceptable. De tyske myndigheder har fundet indhold af biphenyl i diverse afgrøder, hvorfor det er nødvendigt at justere grænseværdier for stoffet, selvom anvendelsen af stoffet som pesticid er ophørt. Regeringen kan støtte fastsættelse af en midlertidig EU-grænseværdi for biphenyl.

Det er vurderingen, at de foreslåede ændringer af maksimalgrænseværdier både for chloranthraniliprole og biphenyl vil medføre en tilstand på fødevareområdet, der er sundhedsmæssigt acceptabel.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.